

Beslutningsforslag nr. B-12. Fremsat den 28. oktober 1982 af Lykkesoft (S), Bakholt (S), Camre (S), Hjortnæs (S), Egon Jensen (S), Anker Jørgensen (S), Karl Nielsen (S), Stavad (S) og Tastesen (S)

Forslag til folketingsbeslutning

om beskatning af kapitalafkast i hidtil skattefri institutioner, fonde, pensions-, forsikrings- og opsparingsordninger

Folketinget opfordrer regeringen til at fremsætte lovforslag om beskatning af kapitalafkast i hidtil skattefri institutioner, fonde, pensions-, forsikrings- og opsparingsordninger.

1. Institutioner m.v., der varetager pensions-, livsforsikrings- eller anden skattebegünstiget opsparing, undergives beskatning af kapitalafkastet, når det overstiger inflationsdækning og en minimumsrealforrentning.

Beskatningen skal omfatte:

- Private livsforsikringsselskaber og statsanstalten for livsforsikring,
- pensionskasser og pensionsfonde - herunder firmapensionskasser, ATP, den sociale pensionsfond og understøttelsesfonde med pensionslignende formål,
- skattebegünstigede opsparings- og pensionsordninger i pengeinstitutioner og andelskasser,
- kapitalpensionsfonde uden for pengeinstitutioner,
- Lønmodtagernes Dyrtdidsfond.

Beskatningen skal omfatte det samlede kapitalafkast inklusive kursgevinster.

For at styrke de typer af kapitalanlæg, der mest direkte kan fremme økonomisk akti-

vitet og beskæftigelse, bør afkastet af indeksoptioner, aktier og anpartar samt overskud af fast ejendom dog holdes uden for opgørelsen af skattegrundlaget. Der ved bliver der i praksis tale om en realrentebeskatning af traditionelle fordringers samlede effektive rente. Ved opgørelsen af beskatningsgrundlaget gives den effektive rente fradrag for omkostninger i institutioner samt for pengeforringelsen. Fradraget for inflationen beregnes som den procentvise stigning i nettoprisindekset ganget med kapitalen.

Endelig gives fradrag for en realrente på 2 pct.

Kapitalafkastet beskattes med 75 pct. Der ved sikres for tiden typisk en realrente efter skat på noget over 3 pct.

2. Private fonde, selvejende institutioner m.v. beskattes af kapitalafkast på linie med aktieselskaber. Fondene skal fortsat kunne tilføres kapital uden beskatning, og visse udlodninger må efter nærmere regler kunne fragå i fondenes skattepligtige indkomst.

Fonde m.v., der har et entydigt almennyttigt formål, fritages fortsat helt for beskatning.

Bemærkninger til forslaget

Ad 1

Socialdemokratiet har noteret sig, at regeringen vil foreslå en midlertidig formueafgift på skattebe-
gunstigede pensions-, forsikrings- og opsparings-
ordninger med et provenu for 1983 på ca. 4 mia
kr.

Socialdemokraterne ønsker ligeledes en beskat-
ning af disse ordninger, der opnår en kraftig og
utilsigtet ekstra begunstiging som følge af disse års
for samfundsøkonomien ulykkeligt høje renteni-
veau. Specielt er realrenten – dvs. forskellen mel-
lem den effektive rente og inflationstakten – steget
voldsomt de senere år.

Uanset om regeringens inflationsbekæmpende
politik lykkes og der samtidig sker et vist rente-
fald, rummer dette ingen garanti for en lavere
realrente.

I hvert fald vil den gennemsnitlige reale forrent-
ning på pensions- og forsikringsformuerne stige
nogle år frem i tiden som følge af afdæmpet infla-
tion.

Den nuværende gennemsnitlige realrente på ca.
6 pct. vil med andre ord blive hævet yderligere.

Derved oparbejdes i endnu højere grad ureali-
stiske pensionsforventninger for den del af befolk-
ningen, der har større eller mindre andel i de skat-
tebegunstigede ordninger. Og der opdømmes et
behov for fremtidige generationer af skatteydere
for at slippe en inflationsbølge løs med det mål at
frigøre sig fra de private pensionisters store krav
på produktionsresultatet frem mod årtusindskiftet.
Risikoen for en voldsom stor inflation øges.

Beregninger viser, at en realrente på ca. 3 pct. i
en periode med stagnerende realløn opfylder rime-
lige forventninger hos de befolkningsgrupper, der
er dækket af skattebegunstigede private pensions-
og forsikringsordninger. Dækning ud over dette
har ikke været forudsat, da pensionsordninger blev
udbredt på store dele af arbejdsmarkedet. En høje-
re rente indebærer, at balancen mellem overens-
komstsmæssige pensioner og tjenestemandspension
– således som den blev fastlagt for ca. 10–15 år
siden – bliver brudt.

Derfor foreslår socialdemokratiet en realrente-
beskatning med en skattefri realrente på 2 pct. og en
høj skattesats derudover – for at fastholde en real-
rente efter skat på ca. 3 pct.

Derved vil det fortsat være begunstiget at delta-
ge i pensions- og forsikringsordninger – til gavn
både for den enkelte og for samfundsøkonomien,
der har brug for en stor langsigtet opsparing. Når
de oprindelige og rimelige forventninger til ord-
ningerne kan opretholdes, er der imidlertid heller
ingen grundlag til at fæste lid til trusler om, at
pensionsordninger vil blive opsagt eller færre for-
sikringer tegnet. Men for at øge trygheden om-
kring ordningerne bør staten supplere beskatnin-
gen af den samfundsskabte overrente med i øget
omfang at tilbyde placering i indeksobligationer.
Samtidig må lægges stor vægt på at fastholde en
inflationsbekæmpende økonomisk politik over en
længere årrække.

Provenuet af en realrentebeskatning vil være
meget følsomt for fald i inflationstakt og renteni-
veau.

I de nærmeste år – før den gennemsnitlige for-
rentning i pensions- og forsikringsordningerne
trækkes nedad som følge af et mere markant fald i
markedsrenten – vil realrenteskatten kunne ind-
bringe adskillige milliarder årligt og derved yde et
uundværligt bidrag til at rette op på statsfinanser-
ne.

Finanspolitisk er realrenteskatten ideelt afpasset
til statens behov. Den giver store indtægter i år,
hvor det høje renteniveau og den store statsgæld er
særlig tyngende. Omvendt falder den eventuelt helt
væk i takt med, at statsfinanserne lettes for byrder-
ne ved det høje renteniveau.

Realrenteskatten er uden store aktivitetsvirknin-
ger på kort sigt. I hovedsagen reducerer den ud-
bud og efterspørgsel på kapitalmarkedet med lige
store beløb. Der er således tale om et finanspoli-
tisk instrument, der mindsker statens underskud
uden at skabe øget arbejdsløshed.

Realrenteskattens reelle økonomiske virkninger
slår for det meste igennem med stor forsinkelse – i
form af en nedskrivning af de ellers urealistiske

pensionskrav om 10-20-30 år. Men dermed yder den et afgørende bidrag til løsningen af ellers uoverskuelige fremtidige fordelingsproblemer mellem generationerne indbyrdes og mellem pensionister med og uden større andel i de skattebegünstigede ordninger.

Socialdemokratiet vil med baggrund i synspunkterne bag nærværende beslutningsforslag vurdere regeringens forslag til en formueafgift. Det er vor opfattelse, at formueafgiften bør erstattes af en realrentebeskatning, der langt mere præcist retter sig mod grundproblemet: den usædvanlig høje og samfundsøkonomisk belastende realrente på obligationer og andre fastforrentede fordringer.

Ad 2

Med baggrund i betænkningen fra justitsministeriets fondsudvalg ønsker socialdemokratiet snarest muligt gennemført en almindelig selskabsbeskatning af kapitalafkast i private fonde og selvejende institutioner, dog således at vore rent almennyttige institutioner som Røde Kors og Kræftens Bekæmpelse m.v. ikke rammes af ændret skatelovgivning.

Derimod er en almindelig beskatning af renteindtægter i private fonde meget påkrævet for at fjerne utilsigtede særfordele og udbredt skattespekulation og tilvejebringe ligebehandling af virksomheder, der ejes af private personer og virksomheder, der ejes af fonde.

Beslutningsforslag nr. B 13. Betænkning afgivet af retsudvalget den 28. oktober 1982

Betænkning og indstilling

vedrørende

folketingets ombudsmands beretning for året 1981

I overensstemmelse med bestemmelserne i § 7, stk. 1, nr. 18, i folketingets forretningsorden har retsudvalget behandlet folketingets ombudsmands beretning for året 1981.

Et *flertal* (udvalget med undtagelse af fremskridtspartiets medlemmer) har intet at bemærke til beretningen og stiller det nedenstående forslag til folketingsbeslutning.

Et *mindretal* (fremskridtspartiets medlemmer af udvalget) kan ikke medvirke til nedenstående forslag til folketingsbeslutning.

Ombudsmandsinstitutionen er, sådan som den i dag fungerer, stærkt medvirkende til at forstærke den i befolkningen voksende mistillid til det offentlige. Det er hævet over enhver tvivl, at et meget stort flertal af de mennesker, der endnu med deres illusioner i behold har indbragt deres sag for folketingets ombudsmand, i almindelighed føler sig latterliggjort, når de modtager det standardmæssigt meget omfattende svar, der næsten helt uafhængigt af sagens karakter munder ud i, at ombudsmanden ikke vil foretage videre i sagen.

Ombudsmandsinstitutionen har udviklet sig til at være en hån mod ganske almindelige menneskers naturlige og sunde retsopfattelse. En af forklaringerne herpå er, at personalet hos ombudsmanden i alt væsentligt håndplukkes fra den offentlige sektors herskende klasse og derfor jo reelt ikke er interesseret i at øve nogen særlig effektiv kontrol med den offentlige sektors magtudøvelse.

Efter ombudsmandslovens bestemmelser har ombudsmanden både ret og pligt til på

eget initiativ at gribe ind og »krydsrevidere« f.eks. de offentlige myndigheders administration af de enorme skønsbeføjelser, folkestyret beklageligvis har henlagt til den offentlige forvaltning. En kvalificeret krydsrevision vil afsløre den kolossale forskelsbehandling bl.a. bestemt af sociale og politiske synspunkter, som i dag praktiseres i ly af skønsbeføjelserne, forskelsbehandlinger, som medfører, at i tusindvis af medborgere hvert eneste år udsættes for meget grove og forvaltningsretligt uholdbare afgørelser. Denne forskelsbehandling afprøver ombudsmandsinstitutionen imidlertid normalt aldrig, den vurderer blot, om den konkrete afgørelse har ligget inden for den pågældende myndigheds skønsbeføjelse. Og så lukker ombudsmanden ganske roligt øjnene for, at myndighederne inden for deres skønsbeføjelser behandler medborgere fuldstændig vilkårligt.

En ombudsmand skal efter fremskridtspartiets opfattelse repræsentere folket og på befolkningens vegne på eget initiativ føre en aggressiv kontrol med det kolossale offentlige magtapparat. Men det er beklageligvis ikke tilfældet i dag, hvor ombudsmandsinstitutionen er degenereret til et ligegyldigt myndighedsvedhæng.

Ombudsmanden burde være den lille mands vagthund over for bureaukrati og magtmisbrug. Men hvilken nytte har folket af en tandløs vagthund, som blot gør en gang imellem? Ud af 1.518 registrerede sager blev det til 84 kritiske vov-vov'er, og kun i 30 tilfælde blev sagerne optaget af egen drift.

Bet. og indst. vedr. ombudsmandens beretning for 1981

Alt i alt en 401 sides beretning afgivet i den juridiske grædekonestil samt en rejse til Jerusalem.

Så længe ombudsmandens skarpeste våben er kritik og henstilling, vil ombudsmandsinstitutionen kun blive som Jerusalems grædemur. Man kan bede og græde, så meget man vil: der er alligevel ingen garanti for, at det hjælper.

Forslag til folketingsbeslutning om folketingets ombudsmands beretning for året 1981

Folketinget tager folketingets ombudsmands beretning for året 1981 til efterretning.

Hagen Hagensen (KF) nfm. Annelise Gotfredsen (KF) Bjørn Elmquist (V) Anders

Poulsen (V) Knud Lind (FP) Lawaetz (FP) Birgith Mogensen (CD)

Nør Christensen (CD) Ole Espersen (S) Winnie Møller (S) Torben Lund (S)

Lissa Mathiasen (S) Erik B. Smith (S) Jimmy Stahr (S) Bernhard Baunsgaard (RV)

Alice Faber (SF) Ebba Strange (SF) fmd.

Partierne VS og KrF havde ikke medlemmer i udvalget.